

να πρόσωπο ροϊκό και αβέβαιο, που περιφέρεται σαν φιγούρα μέσα σε φευγαλέες στιγμές, είναι το κεντρικό και σχεδόν μοναδικό πρόσωπο στο τελευταίο μυθιστόρημα της Ελένης Γκίκα, με τίτλο «Οι κούκλες δεν κλαίνε». Πρόκειται για μια νέα γυναίκα, ψυχίατρο, με ελλιπή περιγραφή της ζωής της, που κομμάτι κομμάτι αποκαλύπτει στον αναγνώστη την κατακερματισμένη ψυχικότητά της, σάμπως να ξετυλίγει μπρος στα μάτια μας έναν οδυνηρό ζωγραφικό πίνακα στον οποίο περιέργα συμμετέχουμε. Αφού θολά και σκοτεινά ο πίνακας αυτός απεικονίζει και τη δική μας ψυχή, κάποια χαμένα στο χρόνο τραύματα που ξεχάσαμε.

Είναι το έκτο μυθιστόρημα της Ελένης Γκίκα από το 1996, όταν, ύστερα από τα ποιητικά της βιβλία, κυκλοφόρησε το «Αλήθεια, τα τρωσάκομα τα νύχια σου;». Ακολούθησαν τα μυθιστορήματα «Αναζητώντας τη Μαρία», 1998, «Να τα μετράω ή να μην τα μετράω τα χρόνια», 1999, «Μετεβλήθη εντός μου ο ρυθμός του κόσμου», 2001, και «Το αίνιγμα του άλλου», 2003. Με γραφή ποιητική, ψυχογραφική, γραφή της αναλυτικής σκέψης, η Ελένη Γκίκα συνθέτει τον κόσμο των μυθιστορημάτων της, χρησιμοποιώντας λιγότερο τα υλικά της τρέχουσας πραγματικότητας και περισσότερο τα φαντάσματα που στοιχειώνουν το ανθρώπινο μυαλό, φαντάσματα και τραύματα παλιά, που οδηγούν τον αναγνώστη σε δρόμους της ψυχής καλυμμένους από την ομίχλη μιας ιερής τρέλας. Ετσι, τα πρόσωπά της, μαγεμένα και εξοδενωμένα από την υποσυνειδησιακή αυτή τρέλα, αυτοσυντρίβονται, για να αναδυθούν ύστερα, ξαναγεννημένα, μέσα σε μια λυτρωτική γνώση, σε μια αυτογνωσιακή κάθαρση. Μακάρι να χρησιμοποιούσε πιο συνειδητά τα υλικά της τρέχουσας πραγματικότητας για να πλάσει τα πρόσωπά της. Πιστεύω πως θα ήταν πιο σίερεν η πεζογραφία της, πιο προσιτή στον αναγνώστη. Όμως πάλι, αφρωπέμια μήπως προιμά αυτή την αίσθηση του ελλειπτικού και του αφαιρετικού, για να υποχρεώσει τον αναγνώστη να συμπληρώσει τις ρωγμές και τις αφαιρέσεις με τα δικά του βιώματα και τη δική του φαντασία. Όπως και να 'ναι πρόκειται για μια πεζογραφία οπωσδήποτε ποιητική, που σε αιχμαλωτίζει και σε καθλώνει, σε περνά από όλα τα ψυχι-

Φαντάσματα και τραύματα της παιδικής ηλικίας

Ή τα χαπάκια ως αντίδοτο της ζωής

κά αδιέξοδα των προσώπων, που μπορεί να είναι και δικά σου, για να σου χαρίσει την τελική γαλήνη, την κάθαρση.

Στο τελευταίο μυθιστόρημά της, «Οι κούκλες δεν κλαίνε», μια νέα γυναίκα, η Αγγελική, που έγινε ψυχίατρος για να γνωρίσει πρώτα τη δική της ψυχή, παραδέρνει ανάμεσα στα παιδικά τραύματα, που τα προξένησε η απορριπτική σχέση με τη μητέρα της όταν ήταν παιδί, και στην αγωνία της να υπάρξει ως ολοκληρωμένο και σωστό άτομο. Η Αγγελική υπάρχει μπροστά μας με την κατακερματισμένη ψυχικότητά της, όμως εμείς σταγόνα σταγόνα μαθαίνουμε το δράμα που ζει και τον αγώνα που κάνει να το ξεπεράσει. Η ζωή της είναι γε-

μάτη roz και άσπρα χαπάκια, αφού δεν μπορεί χωρίς αυτά να βγάλει την ημέρα της. Άλλο για να κοιμηθεί, άλλο για να ξυπνήσει, άλλο για να κρύψει τους φόβους της και τα ψυχικά της τραύματα. Είναι αυτά τα ίδια χάπα με τα οποία θεραπεύει και τους ασθενείς της. Ξέροντας, στο βάθος, πως δινοντά τα τους βυθίζει περισσότερο στα προβλήματά τους ή τα κάνει περιπλοκότερα. Στην ουσία, δεν μπορεί η ίδια να βγει από τη νοσηρή παιδικότητά της. Δεν μπορεί να υπάρξει ως ενήλικη και να χαρεί τη ζωή της.

Μέσα από αυτή την ελλειπτική γραφή με την οποία η συγγραφέας χτίζει το μυθιστορηματικό πρόσωπό της, μαθαίνουμε ότι είναι παντρεμένη, ότι ερωτεύτηκε κάποτε, ότι χτυπήθηκε από την επιθυμία να πάει να βρει τον αγαπημένο της σε ένα νησί, ότι δεν τόλμησε να το κάνει, και, τέλος, ότι αυτή η αγάπη ήταν και η κορύφωση της ύπαρξής της.

Σε όλη τη θλιβερή διαδρομή της ζωής της αισθανόταν πως έμοιαζε με παιδική κούκλα, και ήταν υπερήφανη που δεν έκλαιγε, αφού οι κούκλες δεν κλαίνε. Και μόνον όταν είδε μια ασθενή της να κλαίει, ύστερα από σαράντα πέντε χρόνια, μια ασθενή της που έφτιαχνε κούκλες για να επουλώσει ένα δικό της ψυχικό τραύμα, τότε φωτίστηκε το μυαλό της. Πέταξε όλα τα παιδικά αντικείμενα που κρατούσε μια ζωή, και έφυγε, πήγε σε ένα νησί και εκεί έκλαψε και η ίδια. Ήταν η στιγμή που γεννήθηκε ξανά και χαιρέτησε τη ζωή.

ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ-ΠΟΘΟΥ